

INTERVIEW VAN DE WEEK

Rogier van der Sande: van wethouder tot gedeputeerde en Pieterskerkbaas

'Kinderen houden me met voeten op de vloer'

Hij is zo'n gezicht dat onlosmakelijk aan de Leidse regio is verbonden. Als student kwam hij in Leiden wonen, de stad waar hij later zes jaar wethouder voor de VVD was. Bij zijn afscheid zei Rogier van der Sande 'niet te willen blijven hangen in de politiek'. Echter, na vijf jaar zelfstandig ondernemerschap kon hij, met dank aan 138 voorkeurstemmen, als Zuid-Hollands gedeputeerde weer op het pluche zitten. Nu wordt hij tevens de 'baas' van de Leidse Pieterskerk. Weet de nieuwe voorzitter van de raad van toezicht wel waar hij aan begint bij dit geldverslindende monument?

Wespennest?

„Ik heb 'ja' gezegd tegen de functie van voorzitter van de raad van toezicht, omdat ik het leuk en nuttig vind om naast mijn dagelijks werk nog iets anders te doen. En die Pieterskerk is de moeite waard. Die kerk is zo'n beetje de heilige grond van Leiden. Als er een Amerikaanse president naar Nederland komt, waar spreekt hij dan: in de Pieterskerk. De dankdienst bij 3 oktober, de ontvangsten van de universiteit, alle belangrijke bijeenkomsten van de gemeente: ze vinden allemaal daar plaats! Volgend maand de Matthäus Passion met Mark Rutte: top! Dat is een van de momenten waarop Leiden zich kan presenteren. En er is ook zoveel 'menselijk kapitaal' aan die kerk verbonden: al die vrijwilligers, de 'vrienden van', zij houden het monument draaiende en slepen anderen weer mee in hun enthousiasme.”

Huurverhoging

Financieel verkeert de kerk al jaren in zwaar weer. De aankondiging dat de huurprijzen fors zouden worden verhoogd naar 'meer marktconform', deed vorig jaar veel stof opwaaien. Door de verhoging verloor de Pieterskerk belangrijke klanten, onder wie het Whiskyfestival.

Van der Sande: „Wat moet ik er over zeggen? Ik was er niet bij toen het gebeurde. Ik ben nog kakeviers, moet de eerste raad van toezichtvergadering nog meemaken!

Ik snap op zich wel dat je, om de exploitatie rond te krijgen, keuzes moet maken. En als je daarvoor de tarieven fors moet verhogen, dan moet dat zo zijn. Ja, het whiskyfestival is weggegaan - hoe die communicatie is gelopen, ik weet er het fijne niet van, maar ik weet één ding: de kerk moet zichzelf bedruipen, er moet nu eenmaal een gezonde exploitatie zijn. Krijg je die niet rond, dan moet de kerk toch weer bij de gemeente aankloppen. En die heeft voor de restauratie al zo diep in de buidel getast. Die is nu gelukkig afgerond, zodat die ene begroting voor restauratie en exploitatie nu weer uit elkaar kan worden gevlochten. Dan pas heb je overzicht en kun je heldere afwegingen maken. Volgens mij gaat het lukken en groeit de kerk naar een sluitende exploitatie toe.”

Geen verjaardagsfeest

„De directie kiest ook bewust voor de bovenkant van de markt. Het topsegment. Ik zie die kerk niet snel op kleine evenementen inspringen. Je verjaardagsfeestje in de Pieterskerk houden: dat gaat dus niet lukken. Dat kan ook niet. Er moet voor ieder evenement gestookt worden, en dat kost een paar lieve duiten. Je kunt

Paspoort

Naam: Rogier van der Sande. **Leeftijd:** 45 jaar.

Woonplaats: Leiden (al 25 jaar). **Beroep:** Sinds 2011 Gedeputeerde voor de VVD in Zuid-Holland, verantwoordelijk voor recreatie, toerisme, financiën, P&O en internationaal beleid. Was van 1995 tot 2000 raads-lid, en van 2000 tot 2006 wethouder financiën in Leiden

Maatschappelijke functies: Voorzitter Raad van Toezicht Pieterskerk Leiden en van de stichting openbaar primair en speciaal onderwijs Leiden (PROOLeiden), penningmeester Stichting Fonds voor Ethnologie in Leiden, voorheen voorzitter Leiden Marketing, was vice-voorzitter van het VVD-hoofdbestuur (2005-2008).

Burgerlijke staat: getrouwd met Jonita, drie zoons van 11, 8 en 4 jaar.

die gigantische ruimte niet constant verwarmen. En dat is dan nog maar één voorbeeld.”

Nieuwe constructie

„We hebben de structuur van de organisatie rond de Pieterskerk veranderd, in die zin: tot voor kort had de stichting, naast de directeur, een bestuur dat uit vrijwilligers bestond. Dat is niet meer van deze tijd. De directeur/bestuurder kan en moet nu meer zelfstandig besluiten over het te voeren beleid. Frieke Hurkmans krijgt van ons een bepaalde ruimte, zodat wij niet voor elke zucht moeten worden ingeschakeld. Deze nieuwe raad adviseert en controleert meer op hoofdlijnen, maar blijft eindverantwoordelijk. Want tegenwoordig moet je als bestuurder veel meer dan vroeger je verantwoordelijkheid nemen. De 'we zien wel waar we uitkomen'-mentaliteit kan niet meer. Je dient de toezichhoudende taak goed uit te voeren, want anders word je als bestuurder wel degelijk aansprakelijk gesteld.”

'Bijbaantjes'

„Ik was voorzitter van Leiden Marketing, maar toen ik vorig jaar gedeputeerde werd, heb ik die functie opgegeven. De gemeente Leiden subsidieert die organisatie. En de provincie moet weer toezicht houden op de gemeente, dus dat zit te dicht tegen elkaar aan. Bij de Pieterskerk speelt dat probleem niet, want de gemeente heeft daar alleen de restauratie gesubsidieerd. En die is nu afgerond. De kerk is een rijksmonument, dus mocht het onderwerp hier bij de provincie aan de orde komen, dan loop ik de deur even uit.

En verder ben ik voorzitter

Rogier van der Sande, op 'de heilige grond van Leiden'.

FOTO HIELCO KUIPERS

van de raad van toezicht voor het primair onderwijs in Leiden. Die functie heb ik om twee redenen: het is maatschappelijk relevant, en ik heb kinderen in die leeftijd.”

Onbetaald

„Ik word voor die nevenfuncties niet betaald, nee. Dat moet ook niet. Ik verdien hier op het Provinciehuis m'n geld en zie die andere functies als mijn bijdrage aan de maatschappij, aan het vrijwilligerswerk in Leiden. Je hoeft toch niet overal voor betaald te worden? Al die

luizenmoeders, klassenouders en hockeycoaches doen het toch ook allemaal gratis en voor niks, in hun vrije tijd?

„Wat Jan Franssen, onze commissaris van de koningin, nu doet (hij besloot onlangs, na jarenlange kritiek, een deel van zijn betaalde nevenfuncties neer te leggen, red.) daar heeft hij volgens mij ook gelijk in. De tijdgeest is veranderd.”

Vreemde ogen dwingen

„We kijken vandaag de dag niet meer op naar allerlei hoge posities. Men is kritisch geworden

naar ambtsdragers, en de media houden alles in de gaten. Vreemde ogen dwingen. Ik denk dat dat een goede zaak is. Dat is de openbaarheid. Het nadeel van internet is dat iedereen daar anoniem allerlei aantijgingen op kan neerplempen. Natuurlijk zijn er voorbeelden van bestuurders die door de mangel moeten worden gehaald, maar sommige verdachtmakingen slaan nergens op.”

Snoepreisje

Anoniem op Google: Van der Sande zou destijds, in de laatste

maanden van zijn wethouderschap, op de valreep een snoepreisje hebben gemaakt naar Kaap de Goede Hoop.

„Nou ja, als je in zes jaar drie, vier, vijf vervelende of gemene reacties hebt gehad, waaronder deze, dan valt het nog wel mee.. maar waar ging het nou helemaal over? Ben ik ook een keertje namens de gemeente Leiden op reis geweest? Ik weet van mezelf dat ik geen type ben om snoepreisjes over de rug van de gemeenschap te maken. Ook in mijn huidige functie niet. Binnenkort moet ik namens de

provincie naar China, in de hoop daar het Nederlandse bedrijfsleven meer ingangen te geven. Nou, zo'n reisje is echt niet leuk. Je vliegt op zaterdagavond heen, hebt dan een paar dagen lang allerlei plichtplegingen, er is geen moment voor jezelf, en je vliegt op woensdagmiddag terug. Hoe relaxed is dat?”

„Er zijn natuurlijk voorbeelden uit het verleden dat er aan dergelijke bezoeken wel privéreisjes werden vastgeknoot of dat de partners meegingen, maar die dingen kunnen nu echt niet meer.

„Heeft staatssecretaris Bleker laatst zijn vriendin meegenomen naar het buitenland? Oh, dat wist ik niet. Enfin, het is terecht dat er kritisch naar je wordt gekeken. Als ik daar niet tegen zou kunnen, dan had ik niet in de politiek moeten gaan.”

Hard werken

„Natuurlijk maak ik lange dagen, maar het werk als gedeputeerde is redelijk overzichtelijk, de agenda staat elke dag vast, het is niet incidentgericht, maar voorspelbaar. En dat geeft een zekere rust. Als wethouder in Leiden realiseerde ik me dat de waan van de dag regeerde. Als iets in het Leidsch Dagblad stond, moest je meteen reageren of handelen. De provincie is - veel meer dan een gemeentebestuur - een bestuurslaag 'op afstand'. Ik heb hier veel minder dan destijds in Leiden met publiciteit te maken. Deels zijn we voorwaardenscheppend bezig, deels heb je een controlerende functie naar de gemeenten toe.”

Koffer opzij

„Als ik op vrijdagavond thuis kom, dan zet ik de koffer met paperassen in de gang. Daar blijft ie dan staan tot zondagavond. Pas dan ga ik me weer inlezen voor de nieuwe werkweek. De rest van het weekend is in principe voor het gezin. Volgens mij moet je het zo doen, als je wilt zorgen dat je niet gek wordt. Zo gun ik mezelf de tijd om op adem te komen, niet 24 uur per dag met het werk bezig te zijn, en het gezin de aandacht te geven die het verdient. Afgelopen zaterdag heb ik nog lekker in het zonnetje gefietst met de jongste, die net vier jaar is. Hij reed voor het eerst zonder zijwiel-tjes! Dat soort mijlpalen wil ik natuurlijk niet missen. Langs het voetbal- of het hockeyveld sta ik ook te genieten.”

Echtgenote

„Jonita, mijn vrouw, heeft ook een fulltime baan, ze is manager bij een bank. Het is thuis dus een kwestie van organiseren, dat zal iedereen met een volle baan en een jong gezin kunnen beamen. We hebben een au pair en dat is vooral tijdens de piekuren heel handig. Toen ik nog wethouder was, kon ik tussendoor nog wel eens iets 'regelen' in verband met de kinderen, maar daarna werd ik zelfstandig ondernemer en ging dat niet meer. Je kunt moeilijk je kinderen van school halen als je toevallig weer net een afspraak aan de andere kant van het land hebt.”

Ondernemerschap

„Er is meer in het leven dan

politiek, dat heb ik ooit wel eens geroepen, inderdaad, bij mijn afscheid als wethouder zei ik dat ik er niet in wilde blijven 'hangen'. Maar ik heb 'de andere kant' ook gezien, want na mijn wethouderschap ben ik vijf jaar zelfstandig ondernemer geweest. Dat heeft me wel met de neus op de feiten gedrukt. Dat relativeert als een gek. Ineens ben je je eigen secretaresse en je eigen chauffeur.

Ik heb me in die tijd terdege gerealiseerd dat een groot deel van Nederland, of het nou de bakker om de hoek of de directeur van een groot bedrijf is, iedere dag weer aan het ondernemen is.

Als ondernemer krijg je ineens met allerlei onzekerheden te maken - dat salaris wordt dus niet vanzelf aan het einde van iedere maand gestort. Ik ben in die jaren teruggeworpen op mezelf en weet weer hoe het er in 'de echte economische wereld' aan toegaat.”

Veilig

„Het was geen noodgreep om weer terug te gaan naar het 'pluche'. Nee. Het was een bewuste keuze. Ik houd heel erg van het openbaar bestuur. En ik realiseerde me: komt de kans om gedeputeerde te worden, weer snel voorbij?

Ik ben niet 'gevraagd', heb keurig de hele sollicitatieprocedure doorlopen. Weliswaar zat ik voor die tijd in het hoofdbestuur van de VVD, maar het is geen automatisme dat je dan doorstroomt naar zo'n functie. Je moet gewoon zelf aan de bel trekken en je ambities duidelijk kenbaar maken.”

Toekomst

„Of ik het burgemeestersambt ambieer? Ik weet het niet. Ik zou Leiden moeilijk kunnen missen. Ik ben er als student terecht gekomen en woon hier nu 25 jaar met heel veel plezier. Ik ben bepaald om afstand te nemen. Maar ik ken er zoveel mensen die hier ook als student zijn begonnen en zijn blijven hangen.

Leiden is een heerlijke stad. Eén van de charmes is de kleinschaligheid. Tegelijkertijd is de stad groot genoeg om afstand te kunnen nemen. Maar ik ken er zoveel mensen die je, zeker nu het weer lente is, gewoon op straat of bij een evenement tegenkomt... ook tijdens mijn wethouderschap heb ik dat altijd leuk gevonden, het was zelden ongemakkelijk. De Leidenaars begrijpen dat, als je ook gewoon je boodschappen op de markt doet, ze je niet moeten lastigvallen.”

Nuchter

„Ik realiseer me de luxe van deze functie echt wel, de chauffeur, die mooie, grote werkruimte met die secretaresse er-naast. Tja, allemaal tijdelijke luxe. Ik blijf er nuchter onder. Ik hoop nooit te gaan zweven. Tot op heden valt het, gelooft ik, nog wel mee. En anders is er een echtgenote die me weer even op de werkelijkheid wijst. Trouwens, mijn jonge kinderen houden me vanzelf wel met de voeten op de vloer.”

MIEP SMITSLOO-DE GRAAFF